

Nová klinická doporučení v prevenci a léčbě dekubitů

prof. PhDr. Andrea Pokorná, Ph.D., PhDr. Petra Bůřilová, BBA

Ústav zdravotnických věd, Lékařská fakulta, Masarykova univerzita, Brno

Tlakové léze (dekubity) jsou závažnou komplikací zejména u chronicky nemocných osob s omezením mobility. Riziko vzniku dekubitů se zvyšuje s počtem komorbidit a se závažností narušení schopnosti pohybu. Nejvyšší riziko je u pacientů v intenzivní péči s ohledem na častou poruchu vědomí, u nezralých novorozenců, anebo naopak osob vyššího věku či u pacientů s poškozením míchy a následnou mobilitou na vozíku anebo zcela imobilních (para a tetraplegických osob). Prevalence dekubitálních lézí roste, což souvisí jednak se schopností zachraňovat životy kriticky nemocných dětí i dospělých, ale mnohdy za cenu logické prioritizace život zachraňujících výkonů a opomenutí péče o kůži a tkáň. Významný je také fakt vyšší schopnosti dekubity vykazovat v rámci hrazené zdravotní péče, ale také jako nežádoucí události s ohledem na funkční systémy monitorování na národní úrovni. Hlavním úkolem v rámci kvalitní a bezpečné péče je prevence, přičemž je nutno zdůraznit, že dekubitus může vzniknout i při zavedení všech opatření, zejména u kriticky nemocných osob. Vhodné postupy prevence a léčby musí být založeny na důkazech (evidence-based), být účelné a nákladově efektivní. Příspěvek shrnuje doporučení, která splňují uvedené požadavky v návaznosti na mezinárodní doporučení.

Klíčová slova: tlakové léze, dekubity, proleženiny/prosezeniny, prevence, léčba, doporučení.

New clinical recommendations in the prevention and treatment of pressure ulcers

Pressure lesions (decubitus) are a serious complication, especially in chronically ill patients with mobility limitations. The risk of pressure ulcers increases with the number of comorbidities and the severity of impaired mobility. The risk is highest in intensive care patients due to frequent impaired consciousness, in immature newborns or, conversely, in elderly persons or patients with spinal cord injury and subsequent mobility in a wheelchair or completely immobile (para and tetraplegic patients). The prevalence of pressure lesions is increasing, related to the ability to save the lives of critically ill children and adults, but often at the cost of logical prioritisation of life-saving procedures and neglect of skin and tissue care. Also significant is the fact of the increased ability to report Pressure ulcers in the context of reimbursed health care, but also as adverse events concerning functional monitoring systems at the national level. Prevention is a major challenge in the context of quality and safe care, and it should be emphasised that pressure lesions can occur even when all measures are in place, especially in critically ill persons. Appropriate prevention and treatment practices must be evidence-based, effective and cost-effective. This paper summarises recommendations that meet these requirements in relation to international recommendations and guidelines.

Key words: pressure lesions, decubitus, pressure ulcers/pressure injuries, prevention, treatment, recommendation.

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethics approval and consent to participate:

The authors attest that their study is in compliance with human studies committees and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the Food and Drug Administration guidelines, including patient consent where appropriate. The authors also declare that their paper is in accordance with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018.

Conflict of interest and financial support:

Tato práce byla podpořena z programového projektu Ministerstva zdravotnictví ČR s reg. č. NU20-09-00094 s názvem: Analýza nákladovosti léčby dekubitů (AKRONYM PROJEKTU CAPUT) – determinanty péče. Veškerá práva podle předpisů na ochranu duševního vlastnictví jsou vyhrazena.

Consent for publication:

Not applicable.

Cit. zkr: **Med. Praxi.** 2024;21(1):67-70
<https://doi.org/10.36290/med.2023.043>
Článek přijat redakcí: 18. 5. 2023
Článek přijat k tisku: 19. 10. 2023

prof. PhDr. Andrea Pokorná, Ph.D.
apokorna@med.muni.cz